

פרשת יתרו

הציל אתכם מיד מצרים ומיד פרעה אשר הציל את העם מתחת יד מצרים (יח, י)

ויש להבין מדוע כפל יתרו באומרו "אשר הציל את העם" לאחר שכבר אמר בתחילה "אשר הציל אתכם".

והנראה בזה, דאכן שתי צרות סבלו ישראל בגלות מצרים, האחת היתה עצם מציאותה של הגלות, והיינו המגורים בארץ ניכר, ועוד צרה היא עול ההשתעבדות בהם בפרך, וכלשון המקרא (בראשית טו, יג) כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם, ועבדום וענו אותם, ור"ל בתחילה כי גר יהיה זרעך, בהיותם בארץ ניכר לא להם, ועוד שעבדום ועינו אותם, והוא הענין השני.

ובאמת ששונים היו משה ואהרן שהיו מבני שבט לוי, שבניו לא השתעבדו במצרים, שכן לא היו שותפים אלא לצער הגלות בלבד. ולכן כשיתרו פונה למשה ולאהרן, הוא מדייק ואומר "אשר הציל אתכם מיד מצרים", שכן אתכם, את משה ואהרן, לא הציל הקב"ה אלא מיד מצרים, מעצם המגורים איתם בארצם ארץ ניכר, אך כאשר מדבר יתרו עם משה ואהרן על גאולת כלל ישראל כולו, הוא משנה את לשונו באומרו אשר הציל את "העם" מתחת יד מצרים, והיינו מעבדות והשפלה המתבטא בהיותם תחת יד מצרים.

ועוד אפשר לבאר, דהנה בהצלת כלל ישראל היו שני נסים, א' הנס בעצם יציאת מצרים, ב' הנס של קריעת ים סוף, ואף יתרו ברך על שני ענינים אלו, וזהו שאמר "אשר הציל אתכם", דקאי על קריעת ים סוף דבזה גם משה ואהרן נכללו, ומה שאמר "אשר הציל את העם", היינו יציאת העם משעבוד וגלות מצרים.

וזהו שאמר בתחילה משה לחותנו "את כל אשר עשה ה' לפרעה ולמצרים על אודות ישראל", דהיינו עצם יציאת מצרים, ומה שאמר "את כל התלאה אשר מצאתם בדרך" היינו קריעת ים סוף, שהיתה כבר אחר יציאת מצרים

מקור: רבי יצחק זאב הלוי סאלאווייציק